

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o Evropském uskupení pro přeshraniční spolupráci (EUPS)

KOM(2004) 496 v konečném znění – 2004/0168 (COD)

(2005/C 255/15)

Dne 8. listopadu 2004 se Rada Evropské unie v souladu s článkem 262 Smlouvy zakládající Evropské společenství rozhodla prokonzultovat s Evropským hospodářským a sociálním výborem věc výše uvedenou.

Specializovaná sekce „Hospodářská a měnová unie, hospodářská a sociální soudržnost“, jež byla pověřena přípravnými pracemi k tomuto tématu, přijala své stanovisko dne 18. března 2005 (zpravodaj: pan NOLLET).

Evropský hospodářský a sociální výbor schválil následující stanovisko na svém 416. plenárním zasedání dne 6. a 7. dubna 2005 (jednání dne 6. dubna 2005) 118 hlasy pro, 2 hlasy proti a 6 členů se zdrželo hlasování.

1. Úvod

1.1 Dne 1. května 2004 se začala psát nová kapitola v dějinách Evropy.

1.2 Po dlouhém období příprav se deset nových států připojilo k patnácti členům Evropské unie. To nabízí nové možnosti a perspektivy rozvoje. Aby bylo dosaženo větší účinnosti, musí být instituce Unie blíže občanům a životu místnímu, regionálnímu a i Společenství. K tomu je však zapotřebí věnovat větší pozornost kvalitě legislativy Společenství.

1.3 Zřízení nového právního nástroje pro přeshraniční spolupráci tak nabývá na prioritě v rámci prohloubení tohoto dialogu a představuje novou výzvu, kterou je třeba přijmout.

1.4 Dne 14. července 2004 přijala Komise návrh pěti nových nařízení na aktualizaci strukturálních fondů a nástrojů na období 2007-2013, mezi nimiž se nachází návrh nového nařízení zakládající evropské uskupení pro přeshraniční spolupráci pod názvem EUPS.

1.5 Podle Komise je EUPS pragmatickou odpovědí na vyslovený požadavek členských států. Navrhuje nezávazný a volitelný nástroj k zavedení struktury přeshraniční správy.

1.6 Podle Komise se nejedná o zpochybnění kompetencí náležících členským státům. Za využívání strukturálních fondů jsou zodpovědné jednotlivé státy.

1.7 Komise, vědoma si příčin, nechtěla zacházet do podrobností této úmluvy. Přenechává aktérům možnost upřesnit vlastní statut.

1.8 Komise je toho názoru, že členské státy mohou postoupit dále. Využívání EUPS je dobrovolné.

1.9 Komise (v době sepsání tohoto návrhu stanoviska) musí ještě předat EHSV doplňující informaci týkající se právních aspektů.

1.10 Komise se záměrně nesnažila řešit další fiskální aspekty pomocí tohoto nového nástroje (EUPS). EUPS se rozhodne pro fiskální režim jednoho z členských států podle své volby.

1.11 Komise se nesnaží o harmonizaci a ujišťuje, že si nepřála sepsat podrobnější nařízení. Jelikož se nehovořilo o problému fiskální harmonizace během debaty pracovní skupiny EHSV, tento postoj Komise neodpovídá snahám o zjednodušení řízení.

1.12 Komise nechtěla vykonávat práci za členské státy a zdůrazňuje, že EUPS je a zůstane nástrojem subsidiarity.

1.13 Komise se na základě své zkušenosti domnívá, že je nemožné sepsat podrobný model.

1.14 Komise je toho názoru, že nevládní organizace nemají pravomoci orgánů veřejné správy.

1.15 Komise tak určila minimální rámec. Pomoc mohou obdržet například univerzity.

1.16 Komise potvrzuje, že je možné získat pomoc ze strukturálních fondů, aniž by bylo nutné využívat EUPS.

1.17 Komise se domnívá, že velkou výhodou jejího návrhu nařízení o založení evropského uskupení pro přeshraniční spolupráci (EUPS) je, že již od roku 2007 bude moci být používán v praxi bez toho, aniž by se muselo čekat na eventuelní legislativní revize v členských státech.

1.18 Výbor regionů vydal dne 18. listopadu 2004 celkově příznivé stanovisko a předkládá některé pozměňovací návrhy, zejména následující: Výbor regionů navrhuje pozměnit název nového právního nástroje a nahradit označení evropské uskupení pro přeshraniční spolupráci (EUPS) pojmenováním Evropská asociace pro transevropskou spolupráci (EATS). Podle Výboru regionů spočívá výhoda tohoto nového pojmenování v tom, že umožňuje používat dotyčný právní nástroj pro nadnárodní a meziregionální spolupráci ve smyslu článku 1e návrhu nařízení.

2. Obecné připomínky

2.1 EHSV se seznámil s návrhem nařízení o založení Evropského uskupení pro přeshraniční spolupráci (nebo Evropské asociace pro transevropskou spolupráci, EATS), jak jej navrhuje Výbor regionů.

2.2 EHSV se připojuje k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o založení evropského uskupení pro přeshraniční spolupráci (EUPS) a ke stanoveným cílům.

2.3 EHSV bere na vědomí argumentaci Komise a zvláště nepovinný aspekt vytvoření EUPS.

2.3.1 EUPS zjednodušuje přeshraniční spolupráci například na úrovni oběhu finančních toků.

2.3.2 EUPS se může týkat různých partnerů v mnoha zemích. Zvláště pak s ohledem na zvýšený počet pozemních a námořních hranic Společenství po jeho rozšíření je nutné usnadnit posilování meziregionální spolupráce ve Společenství.

2.3.3 EUPS nebrání ani nestojí v cestě dohodám o užší spolupráci. EUPS nenahrazuje euroregion.

2.5 EHSV podporuje iniciativu Komise týkající se nového právního nástroje k usnadnění spolupráce. Tato doplňující nařízení si kladou za cíl zjednodušení efektivní spolupráce, ale názornější ustanovení týkající se účasti sociálních partnerů, jakož i dalších příslušných organizací občanské společnosti na dohodách o kontrole chybí.

2.6 Kromě toho zůstává právní základ tohoto ustanovení nejasný. Bylo by vhodné ujasnit vztah mezi Evropským fondem regionálního rozvoje (článek 18) a EUPS, zvláště v případě, kdy členské státy přidělí EUPS zodpovědnost za řízení.

2.7 EHSV si rovněž přeje zjistit, zda nároky na plánování řízení, kontroly a realizace umožní členským státům účinně spolupracovat a poučit se z programů Interreg. Vypracované postupy pro plánování a dokumentaci (aby se mohlo začít v letech 2007-2013) by měly být použity ke zlepšení účasti obyvatel a sociálních partnerů, jakož i dalších příslušných organizací občanské společnosti. Ustanovení o realizaci týkající se zveřejnění operačních programů (čl. 12/6 d) musí být tedy vypracováno v termínu.

2.8 EHSV se domnívá, že EUPS může být bezpochyby vhodným nástrojem pro přeshraniční spolupráci a řešením národních problémů.

2.9 EHSV však vyjadřuje jisté pochybnosti týkající se uznání EUPS v případě finančních postupů a národních řídicích orgánů.

2.10 Soudí se, že strukturální fondy by měly být řídicím mechanismem strategie realizace pro aktéry rozvoje procesu s co největší účastí občanů. Místní a regionální hospodářské a sociální subjekty jsou považovány za aktéry rozvoje. Bylo by vhodné, aby byly výslovně zapojeny do vytváření EUPS.

2.11 EHSV považuje přeshraniční spolupráci za zásadní. Komise (i když je EUPS dobrovolné) by měla zainteresovaným aktérům navrhnout nějaký model. Tento model by neměl být dalším omezením pro budoucí EUPS, ale vzorovým příkladem a oporou při zřízení EUPS.

2.12 EHSV zdůrazňuje nedostatečné jednání o důležitém bodu návrhu nařízení. Jedná se o finanční správu. Nařízení o EUPS by mělo objasnit aspekty řízení evropských fondů.

2.13 Toto objasnění nezpochybňuje již stanovená pravidla týkající se finanční zodpovědnosti členských států. Avšak pokud je cílem EUPS zjednodušení, měly by být navrženy pružnější postupy v oblasti odůvodnění a řízení finančních účtů.

3. Zvláštní připomínky

3.1 Ve snaze o ujasnění navrhuje EHSV Komisi následující pozměňovací návrhy:

3.1.1 Čl. 1, bod 3:

Cílem EUPS je usnadnění a podpora přeshraniční spolupráce členských států, jakož i regionálních a místních orgánů DOPLNIT, hospodářských a sociálních aktérů a dalších příslušných organizací občanské společnosti za účelem posílení hospodářské, sociální a územní soudržnosti.

3.1.2 Článek 2:

EUPS může být složeno z členských států, jakož i regionálních a místních orgánů nebo jiných místních veřejných subjektů DOPLNIT, hospodářských a sociálních aktérů a dalších příslušných organizací občanské společnosti, dále nazývaných „členové“.

3.1.3 Čl. 4, bod 5:

Úmluva stanoví, jaké právo je uplatnitelné pro výklad a provádění DOPLNIT s ohledem na evropská nařízení

a bilaterální fiskální úmluvy členských států, než dojde k evropské fiskální harmonizaci.

Komise by toto měla upřesnit.

3.1.4 Článek 5:

DOPLNIT personální řízení by mělo brát v úvahu hledisko místa (nebo míst) činnosti a evropská nařízení a uplatnitelné sociální a fiskální legislativy co nejdůsledněji.

4. Závěry

4.1 EHSV se domnívá, že EUPS je nezbytným nástrojem a pro dobrou komunikaci a porozumění by bylo vhodné, aby Komise navrhla referenční technický a právní rámec. Je třeba rozlišit dva základní pojmy, a to právní aspekty na straně jedné a strategické na straně druhé.

4.2 EHSV usiluje o skutečnou soudržnost, aby překonal závažné obtíže, se kterými se členské státy a regionální a místní orgány setkávají při provádění a správě akcí přeshraniční, nadnárodní a meziregionální spolupráce v rámci rozdílných národních právních předpisů a postupů.

V Bruselu dne 6. dubna 2005.

Předsedkyně
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Anne-Marie SIGMUND